

Soluții juniori

Problema 1

Se consideră suma $S = x_1x_2 + x_3x_4 + \dots + x_{2015}x_{2016}$, unde $x_1, x_2, \dots, x_{2016} \in \{\sqrt{3} - \sqrt{2}, \sqrt{3} + \sqrt{2}\}$.

Este posibil să avem $S = 2016$?

Cristian Lazăr

Soluție.

Răspuns: Da.

Termenii sumei sunt de forma $(\sqrt{3} - \sqrt{2})(\sqrt{3} + \sqrt{2}) = 1$, $(\sqrt{3} + \sqrt{2})^2 = 5 + 2\sqrt{6}$ sau

$$(\sqrt{3} - \sqrt{2})^2 = 5 - 2\sqrt{6}.$$

Să spunem că sunt a termeni de primul tip, b termeni de al doilea tip și c de al treilea tip.

Avem $a + b + c = 1008$ și $a + b(5 + 2\sqrt{6}) + c(5 - 2\sqrt{6}) = 2016$, echivalent cu

$$a + 5b + 5c - 2016 = \sqrt{6}(2c - 2b). \text{ De aici deducem că } b = c.$$

Obținem $a + 2b = 1008$ și $a + 10b = 2016$. Prin urmare $a = 756$ și $b = c = 126$.

Problema 2

Determinați numerele naturale $n > 1$ care au proprietatea că, pentru orice divizor $d > 1$ al lui n , numerele $d^2 + d + 1$ și $d^2 - d + 1$ sunt prime.

Lucian Petrescu

Soluție.

Răspuns: $n \in \{2; 3; 6\}$.

Arătăm mai întâi că n este liber de pătrate. Dacă prin absurd ar exista $d > 1$, astfel încât $d \mid n$ și

$d^2 \mid n$, atunci conform ipotezei ar rezulta că numărul $(d^2)^2 + d^2 + 1 = d^4 + d^2 + 1$ este prim.

Dar $d^4 + d^2 + 1 = (d^2 + d + 1) \left(\underbrace{d^2 - d + 1}_{\geq 3} \right)$, contradicție.

Deci $n = p_1 \cdot p_2 \cdot \dots \cdot p_s$, cu $s \in \mathbb{N}^*$ și $p_1 < p_2 < \dots < p_s$ numere prime.

Fie $p \geq 5$ un număr prim, divizor al lui n . Atunci $p \equiv 1 \pmod{6}$ sau $p \equiv 5 \pmod{6}$.

Dacă $p \equiv 1 \pmod{6}$ obținem că numărul $p^2 + p + 1 \equiv 3 \pmod{6}$ (și $p^2 + p + 1 > 3$) este compus, fals. Dacă $p \equiv 5 \pmod{6}$ rezultă că numărul $p^2 - p + 1 \equiv 3 \pmod{6}$ (și $p^2 - p + 1 > 3$) este compus, fals.

Așadar, n nu are factori primi $p \geq 5$ de unde rezultă că $p_i \in \{2; 3\}$, adică $n \in \{2; 3; 6\}$, toate cele trei valori ale lui n verificând ipoteza problemei.

Problema 3

Se consideră un triunghi ABC , cu $AB < AC$, în care punctul I este intersecția bisectoarelor și punctul M este mijlocul laturii $[BC]$. Dacă $IA = IM$, determinați cea mai mică măsură posibilă a unghiului AIM .

[***]

Soluție.

Răspuns: 150° .

Fie $\{D\} = AI \cap BC$. Deoarece $AB < AC$, atunci $D \in (BM)$ și $m(\angle ACB) < m(\angle ABC)$.

Avem $m(\angle IDB) = m(\angle DAC) + m(\angle ACB) < m(\angle DAB) + m(\angle ABD) = m(\angle ADC)$, deci unghiul IDB

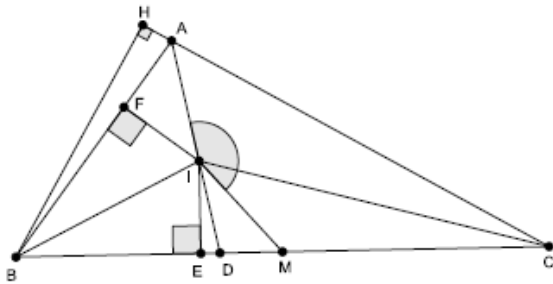
este ascuțit.

Fie F și E proiecțiile punctului I pe dreptele AB , respectiv BC .

Deducem că $E \in (BD) \subset BM$.

Cum $\triangle IBF \cong \triangle IBE$ (CU) și $\triangle IFA \cong \triangle IEM$ (IC),

rezultă că $BA = BM = \frac{BC}{2}$ și $\triangle IBA \cong \triangle IBM$.

Avem $m(\angle MID) = m(\angle IDB) - m(\angle IMB) = m(\angle DAC) + m(\angle ACD) - m(\angle IAB) = m(\angle ACD)$.

Ca urmare, $m(\angle AIM) = 180^\circ - m(\angle ACB)$. (1)

Fie H proiecția punctului B pe dreapta AC . Rezultă că $BH \leq AB = \frac{BC}{2}$.

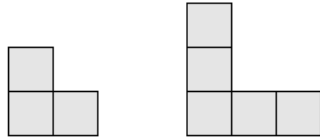
Deducem că $m(\angle ACB) \leq 30^\circ$. (2)

Din (1) și (2) rezultă că $m(\angle AIM) \geq 180^\circ - 30^\circ = 150^\circ$.

Problema 4

Un pătrat unitate este îndepărtat din colțul unui pătrat $n \times n$, unde $n \in \mathbb{N}$, $n \geq 2$.

Demonstrați că suprafața rămasă poate fi pavată cu dale formate din 3 sau 5 pătrate unitate de forma celor din figurile de mai jos:

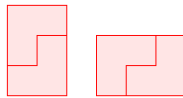
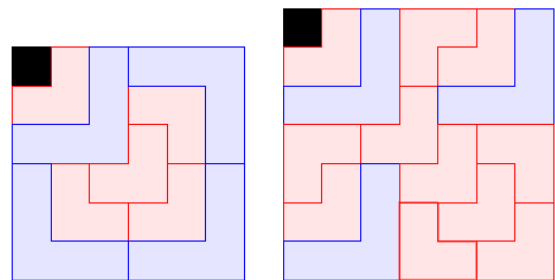
[***]

Soluție.

Vom numi un pătrat descris de enunț „pătrat ciobit”.

Mai întâi constatăm că, pentru $m \in \{2, 3, 4, 5, 6, 7\}$ orice pătrat ciobit $m \times m$ poate fi pavat ca mai jos.

În plus, dacă $p \in \mathbb{N}^*$, orice dreptunghi $6p \times m$, cu $m \in \{2, 3, 4, 5, 6, 7\}$, precum și pătratul $6p \times 6p$ pot fi pavate cu dreptunghiuri de tipul

Pentru oricare n , $n \geq 8$, există $k \in \mathbb{N}^*$ astfel încât $n = 6k + m$, unde $m \in \{2, 3, 4, 5, 6, 7\}$.

Prin urmare, orice pătrat ciobit $n \times n$ se va obține din pătratul ciobit $m \times m$, $m \in \{2, 3, 4, 5, 6, 7\}$, care se bordează cu două dreptunghiuri $6k \times m$ și un pătrat $6k \times 6k$ astfel:

